

mora prošnji pridjati razun pojasnilnih, po kakem zvedencu narejenih načrtov in narisov še to-le:

- a) povedati se mora namen in obseg naprave ali podvzetja z imenovanjem vode, na kateri se bo izpeljevala naprava ali podvzetje in koliko vode se bo potrebovalo;
- b) to, kako se bo naprava izpeljevala po osnovalnem načrtu;
- c) popis koristi, ktere se od naprave pričakujejo, in škode, ktere bi se bilo bati, ako bi se naprava ne naredila;
- d) imenovanje vseh, ki imajo do vode pravico in vseh drugih vdeležencev, katerih pravice so v dotiki z namenjenim podvzetjem; pridjati se morajo pa tudi njih izreke, če so ktere na znanje dali;
- e) imenovanje zemljišč in vodnih naprav, ktere bi se morale odstopiti ali s služnostmi obtežiti, in njih lastnikov.

Pri družbenih podvzetjih vrh tega še:

- f) imena tistih, ki hočejo k takemu podvzetju pristopiti, pri osuševalnih in namakalnih napravah, velikost njih vdeleženege zemljišča, pri varstvenih in uravnoválnih stavbah (gradbah) pa vrednost tistega posestva, ki bo v varstvo djano;
- g) po zvedencu poverjen proračun stroškov za ustanovitev in vzdržbo naprave, in slednjič
- h) imenovanje pomočkov, s kterimi se bodo založili potrebni stroški.

§. 57. Ako se iz prošnje in njenih prilog ne spozná do dobrega, da se podvzetje iz javnih obzirov dopustiti ne more — v katerem primeru se prošnja zavrže brez daljne obravnave, — naj politiška gosposka dá namenjeno podvzetje po zvedencih, in če je treba, na samem mestu pregledati in pri tem posebno sledeča vprašanja razjasniti:

- a) ali se dá in kako se dá podvzetje namenu primerno izpeljati;
- b) ktera korist in ktera škoda bi bila od njega pričakovati;
- c) ali je toliko vode, kolikor je podvzetje potrebuje, brez škode že obstoječih pravic do vodne rabe še odveč in ali se ta voda more porabiti v namenjeno podvzetje brez nevarnosti za javne koristi;
- d) ali bi namenjena naprava, če je določena za obrtnijsko podvzetje, ne delala kaki kmetijski rabi vodá nepremagljive zapreke, in ali bi se ta nasprotnost v koristih ne dala tako poravnati, da se za obrtnijsko podvzetje brez njegove škode odloči ktero drugo mesto na dotični vodi;
- e) ali je pri tem potreba, da se tuja last odstopi ali obteži, in ali je treba, da se k podvzetju še druga tuja zemljišča privzamejo, in potem, ali bo treba za nje kaj odškodbe plačati.

§. 58. Ako nastanejo pomisleki zastran tega, ali se bo nameravani namen sploh ali vsaj na povedani način doseči mogel ali ne, naj se ti pomisleki podvzetnikom naznanijo, da svojo misel izrekó.

(Dalje prihodnjič.)

Znanstvene stvari.

Poročilo o Maticinih zborih.

Poročilo o XXVI. skupščini odborovi

25. septembra 1872.

Pri tej skupščini bilo je pričujočih 13 gospodov odbornikov, in sicer ljubljanski: dr. E. H. Costa, prvosednik, dr. Jan. Bleiweis, A. Lésar, dr. R. Razlag,

J. Šolar, Iv. Tušek, Iv. Vilhar, dr. J. Vošnjak, dr. Jer. Zupanec, Mir. Žakelj, in vnanji: gg. Erjavec, dr. Krek in dr. J. Ulaga.

Pričela se je skupščina ob ½ 5. uri in ravnala tako-le:

1. Zapisnik o XXV. odborovi skupščini se soglasno potrdi.

2. O odborovem delovanji itd. poroča odbornik A. Lésar tako:

„Slavni odbor! Trije zemljevidi (Afrika, Avstralija in evropejska Rusija) za 1871. l. in prirodopisni knjigi „živalstva“ in „rastlinstva“ za 1872. l. so razposlani. Misliti je bilo, da bodo vsi gg. Maticarji z veseljem sprejeli najnovejši sad slovenske Matice; toda ni bilo tako, kajti g. France Vošnjak, poverjenik Skalske dekanije na Štajarskem, nam jih je s pretrgano vrstico nazaj poslal na vozni list napisavši besede: „wegen Unpässlichkeit nicht angenommen — Retour“. Ne vedé, zakaj to, vprašalo se je po vzroku, a do danes ni odgovora; toraj družega ne ostaja, kakor ude, katerih je 5 v omenjeni dekaniji, izbrisati iz Maticnega imenika. (Po dr. Ulagovem nasvetu sklène odbor, naj se g. J. Lipold, župnik pri sv. Martinu, naprosi, da blagovoli poprašati dotične gg. maticarje.)

Vse drugače od omenjenega poverjenika je ravnalo visoko c. k. ministerstvo za uk, ktero je predloženi mu knjigi z odpisom od 3. avgusta 1872. leta, šte. 8186, potrdilo za šolsko rabo.

Maticnih knjig v dar so prosile: a) živinozdravniška šola v Ljubljani, b) Radoliška okrajna učiteljska knjižnica, c) šolska knjižnica v Žabnici na Koroškem, d) privatna šola v Motniku, ki si je ob enem naročila 10 odtiskov „Avstrije“. — Vsem željam se je vsled odborovega pooblastila ustreglo in obdarovanke pristrčno zahvalo izrekajo za dar.

Senožeška čitalnica, zahvalo izrekovaje za podarjene jej knjige pred zadnjo odborovo skupščino, dalje prosi tudi za vse zemljevide, in privatna šola v Motniku želi, da bi jej Matica v dar pošiljala knjige, ki v prihodnje izidejo, dokler se ta učilnica sama ne vpiše med letne ude. — Tema dvema prošnjama se pa ni móglo ustreči, in sicer prvi zato ne, ker bi nam zemljevidov utegnili kmalu zmanjkati, drugi pa zato ne, ker doslé o tem nimamo odborovega sklepa. Naj sl. odbor danes izreče, ali se sme ustreči tema željama? — Po razgovoru, kterege so se udeležili gospodje dr. Ulaga, dr. J. Bleiweis in pa dr. Krek, se je soglasno sklenilo, da le šolam naj se darujejo knjige, ako za-nje prosijo, al tudi tem se za prihodnje čase ne zagotavlja darovanje.

7. dne t. m. nam je došel dopis, v katerem nam kr. sodstvo Trnavsko od 8. aprila 1872. l. šte. 1883 naznanja, da je nam neznani gosp. Martin Tomaškovich, umrl v Trnavi na slovaškem Ogorskem 20. febr. 1872. leta, med drugimi zasobnimi osebami in društvi tudi naši Matici zapustil nekaj svojega premoženja. Koj 10. t. m. smo g. Jurija Slotto, izvrševalca oporoke, prosili, do 25. t. m. poslati nam prepis oporoke in popis zapuščenege premoženja ter nam nasvetovati najkrajšo pot, po kateri pridemo do volila. Do danes pa še nismo dobili odgovora o tem.

Gosp. Janez Zalokar, župnik v pokoji, umrl 7. t. m., je Matici volil vso svojo knjižico in vse rokopise. Bog mu povrni! Slavni odbor naj danes določi, kaj se ima zgoditi s temi knjigami, med kterimi je mnogo homeopatiških knjig in vsi tečaji „Novic“. — Obravnave so se vdeleževali gg. A. Lésar, dr. Razlag, dr. Krek, Šolar in obveljal je sklep: da se izvoli odsek treh odbornikov, ki pregledajo knjige in potem nasvetujejo, ktere se obdržé za Maticno knjižnico, ktere pa posta-

vijo na prodaj. V ta odsek so bili izvoljeni g. dr. J. Vošnjak, g. Iv. Tušek in g. M. Žakelj.

Poslednjič imam sl. odboru naznaniti, da se je od poslednje odborove seje 9. junija oglasilo 257 prosilcev, ki želé sprejeti biti med Matične ude, in sicer gosp. dr. Ferd. Pogačnik, odvetnik na Dunaji, in g. Matija Strnad, kaplan v Žalcu, med ustanovnike, vsi drugi pa med letnike. Ako odbor sprejme vse, bode glavni knjigi zadnja številka 2544. (Odbor soglasno sprejme vse.)"

3. Pred obravnavo tretje točke predlaga g. prvosednik, naj se prihodnjemu odboru prepusti uravnati tajnikovo službo.

Gosp. dr. Krek meni, naj bi se to koj odločilo, ter vpraša, kaj je odsek predlagal skleniti. — Gospod dr. Costa v imenu odsekovem pové, da je odsek po predlogu g. dr. Vončine soglasno sklenil nasvèt: gledé na 36. in 37. §. opravnega reda naj odbor g. Antona Lésarja naprosi, še dalje opravljati tajništvo — s pristavkom dr. Razlagovim: naj se občnemu zboru pri obravnavi proračuna ta stvar predloži v konečno določbo. Ker §§. 36. in 37. opravnega reda ne more premeniti odbor, zato naj prihodnji odbor v prvi skupščini vpraša, ali kdo izmed odbornikov prevzame tajništvo. — Gosp. dr. Razlag pravi, da g. dr. Costa ni na tanko poročal; da je on govoril tudi o tem, da se v prihodnji proračun postavi znesek za posamna upravna opravila; tajnikova opravila, da se imajo na tanko določiti in naštet; še le potem naj se vpraša: ali kdo izmed odbornikov prevzame ta posel. — Gosp. dr. Costa odvrne, da je prav na tanko poročal, kajti on si je brž bil zapisal dr. Razlagov nasvet in gospoda odbornika vprašal, ali ga je prav zapisal ali ne, a ni bilo nobenega ugovora. Tajnikova plača pa je ločena v proračunu. — Gosp. dr. Razlag želi, naj se pové, katera opravila ima opravljati tajnik, in kolika plača naj se mu odloči. — Gosp. dr. Costa odgovorí, da 35. §. opravnega reda pod črkami a) — h) na drobno našteva vsa tajnikova opravila. — Gosp. dr. Bleiweis izreče svoje začudenje nad tem, da v začetku 9. društvenega leta morejo biti komu tajnikova opravila neznana.

4. Odbor je z dvema tretjinama glasov sklenil, da se pisateljem za korekturo njihovih spisov ne dá nagrada.

5. Račun in proračun naj se, kakor sta bila sestavljena, predložita VIII. občnemu zboru.

6. Odbornik g. A. Lésar prebere poročilo, katero je spisal za občni zbor. Nikdo izmed odbornikov nič ne ugovarja ter tudi nič ne pristavi.

7. O knjigah za prihodnje leto predlaga gosp. dr. Costa, naj se ta skrb prepusti prihodnjemu odboru. Odbor soglasno pritrdi.

8. Gosp. dr. Krek želi, da bi se knjižnica matična vredila po načelih §. 39. in 40. opravn. reda, ter predlaga: naj Matica zvezo vzajemne književnosti ponudi: a) občestvu ljubitelej istorij i drevnostej rosijskih v Moskvi, b) občestvu filolog. v Voroneži in c) Bolgarskemu učenemu društvu v Brajli. (Odbor soglasno pritrdi.)

Gosp. prvosednik vpraša: ali ima še kdo kaj opomniti. Ker se nikdar ne oglasi, sklène skupščino ob 3/4 8. uri. —

Zapisnik o številjenji glasov

od p. n. družbenikov „Slovenske Matice“ dne 26. sept. 1872. pri volitvi 11 odbornikov oddanih.

Podpisani odbor, v občnem zboru „Matične slovenske“ gledé §. 25. opr. reda od predsednika imenovan, je v papir zavite prejel vse v čitalnični dvorani oddane liste, v Matični sobi koj jih zapečatil z raznimi pečatniki in skrutinoval dne 26. septembra t. l. od 4. do 8 1/2. ure

zvečer, dne 27. septembra t. l. od 6. do 9. ure zvečer in dne 29. septembra t. l. od 9. do 12 1/2. ure dopoldne. Listi so se vsakikrat pri nehanji skrutinovanja z raznimi pečatniki zapečatili in vselej odpečatili pričo vseh odbornikov, kateri s tem spoznavajo, da se je vse v redu našlo.

Pri začetku skrutinovanja se je sklenilo, da se skrutinovanje vrši nejavno, kakor vselej doslé.

Oddanih glasov v vsem skupaj je bilo . 1494

Izmed teh je bilo za neveljavne spoznanih . 13

Vsled preklicev je bilo odštetih glasov . 16

Izvoljeni so v odbor Matičin sledeči gospodje:

Dr. Leon Vončina z 1441 glasovi,

dr. J. R. Razlag z 1160 „

France Kosár z 820 „

Mih. Herman z 812 „

dr. Strbenec z 801 „

dr. Tonkli s 796 „

Ivan Tomšič s 793 „

dr. Poklukar s 788 „

Drag. Šavnik s 787 „

Andrej Winkler s 786 „

Franc Sovan stareji s 777 „

Ostali glasovi so se razcepili na sledeče gospode:

Dr. Pogačar 691, — P. Grasselli 674, — dr. Mencinger 674, — dr. Vošnjak 673, — dr. Gršak 673, — dr. Samec 657, — Mat. Vodušek 664, — Iv. Žuža 660, — Jos. Jurčič 651, — M. Močnik 304, — Fr. Levstik 19, — Iv. Macun 13, — J. Stritar *) 10 glasov. — Nekoliko gospodov družbenikov je dobilo še manj glasov.

V Ljubljani 29. septembra 1872. leta.

Dr. E. H. Costa, predsednik Matice.

Jan. Murnik, Ivan Vilhar, Hugo Turk, A. Lésar, Jan. Flis.

I. občni zbor „Glasbene matice“ v Ljubljani.

Občnega zbora „Glasbene Matice“ dne 25. u. m. se je blizo 100 udov vdeležilo. Začasni prvosednik g. Franjo Ravnikar je s sledečim nagovorom sejo začel:

Slavni zbor! Ustanovilo se je društvo „Glasbena matica“. Njeno pomenljivo imé Vam naznanja, da glavni in edini njen namen je, gojiti národno glasbo (muziko), in da prihodnjemu odboru in družabnikom bode nalog, kakor pridne bučelice nabirati doslé še neizgubljene narodne pesmi, vsestransko in vzajemno razvijati in pospeševati umetno glasbo in petje, ter to v srečno edinost in celoto spraviti. Ugovarjal bo morebiti marsikdo, da národna društva, banke in drugi zavodi rastejo kakor gobe iz tal, da skoraj nam bode butara pretežka, vse to vspešno, duševno in materijalno podpirati. Al netežaven mi je odgovor na ta ugovor, ker čem bolj se razvija narodna čut, čembolj se pravemu domoljubu odpró očí, da si ogleda očetnjavo, tem bolje vidi, da povsod in vsegdar je treba marljivo obdelovati polje zapuščene, dremajoče narodnosti, in da največ ledine je ondi, kjer bi imela cvesti in veselo rasti glasba, kjer bi imelo čuti se zbrano milo domače petje, da vzbudi v odpadlih sinovih ljubezen za domovje, da kliče na delo zaspance, da zbira onemogle in hirajoče, da brani vsak razkolj med domačini, da v sladkih harmonijah poje mir, spravo in slogo. Zarad tega se je gosp. Valenti, čitalničnemu pevovodju in stvaritelju „Glasbene matice“, rekel bi, nenadoma posrečilo najti za narodno glasbo zanimajoče se članove osnovalnega odbora, a ravno tako nenadoma je meni kot nestrokovnjaku došla čast, postati začasni prvosednik. Od-

*) Vsaj ni Matičar!